

МАРАТ ГАБИДУЛИН

Със съдействието на
ВЕРОНИКА ДОРМАН и КСЕНИЯ БОЛШАКОВА

АЗ, НАЕМНИКЪТ ОТ „ВАГНЕР“

**БИВШ КОМАНДИР РАЗКАЗВА
ЗА ЧАСТНАТА АРМИЯ НА КРЕМЪЛ**

ПРОЗОРЕЦ
2023

**На всички наивници,
които търсят идея там,
където я няма.**

СЪДЪРЖАНИЕ

Предисловие от издателя	7
Предговор	10
1. На път за легиона	27
2. Мисия в Луганск.....	35
3. Прехвърлянето	42
4. Подготовка за боевете.....	45
5. Салма	48
6. Господари на света.....	55
7. Бремето да си командир.....	57
8. Почивен ген.....	62
9. Безстрашните Соколи	67
10. Под кръстосан огън.....	76
11. Пропуснатата победа.....	82
12. В тила	85
13. Един ген в предградието Кинсаба	91
14. Несъстоял се щурм.....	97
15. Превземането на Кинсаба.....	107
16. Среца с ислямистите.....	112
17. Копейката	117
18. Изгубена битка	121
19. На подстъпите на Палмира	125
20. Направихме го!	132
21. Раняването.....	135
22. Кома	139
23. Орденът	144
24. Обратно в Сирия	147
25. На война с всички удобства.....	149
26. Хаян	151
27. Цената на успеха	157
28. Лекарят.....	161
29. Преместването	163
30. Отново в Палмира	167
31. А бонусите ми?.....	179
32. В прохода.....	181
33. Аш Шаер.....	187
34. Базата в Хмеймим	192
35. Сирия без мен.....	199
Послеслов.....	210

НА ПЪТ ЗА ЛЕГИОНА

Краснодар, април – юни 2015 г.

Може ли човек да влезе в една и съща река два пъти? „Не“, отговорил един философ от Античността, без да предполага, че така ще отнеме надеждата на всички, които обстоятелствата са допуснали да се загубят в лабиринта на живота – надеждата, че един ден отново ще намерят правия път, от който неволно са се отклонили.

Седнал в тревата, бях дал почивка на тялото си от натрупалата се през деня умора и гледах как слънцето се скрива зад хоризонта, загърбвайки суматохата и глъчката в лагера, потънал в мислите си.

Три месеца бяха изминали от пристигането ми в бъдещия тренировъчен център за наемници, чиито очертания бяха отбелязани с железни колове, за да се изгради скоро по тях ограда. Неяснотата и вълнението от първите дни бяха отстъпили място на строг график, при който бойната подготовка се редуваше с относително комфортно ежедневие, доколкото това е възможно на такова място.

Напълно бях отвикнал да съм сред толкова хора и бързо се изморях. Промените, настъпили в живота ми не отдавна, обаче малко по малко ми връщаха увереността и душевното спокойствие, които бях изгубил през годините на лутане.

Отдавна бе отминало времето, когато завърших Рязанското висше въздушнодесантно командно училище – най-доброто в СССР – и поех по пътя си с младежки плам, преливащ от физическа сила и готов да преодолявам едно след друго предизвикателствата на живота. Да стана част от военновъздушните сили, беше моя момчешка мечта, да защитавам майката родина, да бъда професионален войник... По това време страната живееше с надеждата и ентузиазма на първите години на перестройката и гласността. Разми-

риците в Сумгаит в Азербайджан (погроми, организирани от азерите срещу арменското малцинство) и в Алмати в Казахстан бяха възприети като грешки на растежа; никой не можеше и в най-лошите си кошмари да си представи кланетата в Приднестровието, Абхазия и Чечня. В Русия през 1988 г. дори най-мрачните и дръзки пророчества не предричаха разпадането четири години по-късно на Съюза на съветските социалистически републики. Аз – тогава млад лейтенант, изпълнен с амбиции и надежда, вдъхновен от вятъра на промяната – пристигнах в Кишинев, за да поема командването на взвод парашутисти. Службата беше мъчително монотонна и нямаше нищо общо с романтиката от филмите за войната, които бяха разпалили въображението ми със зашеметяващи сцени на въздушни нападения и диверсионни операции. В реалния живот правилата на играта са различни и ми предстоеше да откроя, че кариера не се гради върху съвършеното овладяване на военното изкуство, а чрез умението да изпълняваш заповедите на висшестоящия, независимо дали те са смислени и обосновани или не. След като не получих признанието, на което разчитах за усърдието си през първите години служба, се посветих на спорта. Всекидневно тренирах кикбокс, бокс. Въпреки моята отдаденост, при все че тя даваше плод, титлата армейски шампион по ръкопашен бой оставаше недостижима мечта, а тези дейности ме отклоняваха от военната ми мисия. По-малко време прекарвах в гарнизона, отколкото в спортните зали наблизко, където отивах да се постуваме с местните, повечето от които бяха дребни бандити. После към това се добавиха трудностите, произтекли от разпадането на Светския съюз, и последвалите години на сътресения. Нашият полк беше пратен в Сибир, наред с нищото, а заплатите вече не се плащаха редовно.

Насъбралите се разочарования ме накараха през 1993 г. да подам оставка, за което почти веднага съжалих: още докато пращах писмото си, бях назначен за заместник-командир на разузнавателна рота. Незабавно заминах при главнокомандващия руските въздушнодесантни войски в Москва, който ме прие лично и ми обеща, че няма да одоб-

ри решението ми. Бюрокрацията обаче работи по собствени закони, независещи от волята на даден командващ. А може би той не бе взел особено присърце спазването на обещанието си. Така или иначе заповедта за уволнението ми беше изпълнена. Два месеца по-късно бях освободен и всичките ми опити да се върна в армията се оказаха безпредметни. Странното е, че макар в армията да настъпи масов отлив през тези години, аз единствен не намерих място в нейните редици. Само че ми трябваша доходи, за да храня семейството си и да осъществя нарастващите си амбиции, докато Русия се опияняваше от развихрилото се пиршество на едрия капитал. Желанието ми бързо да спечеля пари – „да правя бизнес“, както се казваше тогава – завърши с уреждане на сметки с подземния свят. За да спася кожата си, очистих главатаря на една банда и попаднах в затвора. Три години в наказателна колония в Красноярск, съдебно досие – с това вратите на армията се затръшнаха окончателно за мен.

Животът ми се отклоняваше от плана, начертан в младостта ми, и загърбваше ценностите, внушени ми във военното училище. Нямах никакво желание да търся работа в цивилната сфера, което усложняваше допълнително положението. Неспособен да намеря нещо, което да ме заинтригува и да запълни празнотата, която изпитвах, след като напуснах армията, периодично стигах до алкохолизъм и вършех неща, споменът за които ме кара да се срамувам и днес.

За известно време, след като излязох от пандиза, работих като охрана. Всяко начинание в Русия трябва да бъде защитено от престъпни машинации и да поддържа приятелски отношения с алчните чиновници, които постоянно искат подкупи и които ще позволят даден бизнес да се развива, ако имат изгода от него. Аз не влагах много сърце в тази работа. Бях добре осигурен материално, с добра заплата, но в крайна сметка пак провалих всичко, като се скарах жестоко с шефа си – пенсиониран началник от полицията, който не си разбираше много от работата и не блестеше с особен ум. Без да има каквото и да било понятие от опе-

ративни въпроси или пък от охрана, това бивше ченге прекарваше времето си в тероризиране на конкуренцията, разчитайки на връзките си в различните правоохранителни служби, което в Русия винаги се е смятало за най-ценния ресурс. Генералният директор на фирмата не желаше да влиза в конфликт с бивш полицай и ме натисна да си подам оставката.

Хаотичните ми авантюри също не допринасяха особено за личностното ми развитие. Не намирах вътрешно равновесие, нито усещане, че съм полезен. Отношения ми с Рената, дъщеря ми от първия брак, която се роди, докато служех в Кишинев, и за която винаги съм се грижел, също не бяха добри. Не притежавах силния характер, необходим, за да наложа авторитета си като баща, и най-вече финансови средства, за да ѝ помогна да реши многото проблеми, с които се сблъсква една млада жена, която завършва образованието си и се впуска в живота.

Бях без пукната пара, но повече не исках да се трепя за така наречените бизнесмени. Изпитвах пълно презрение към тези некултурни и безпринципни спекуланти, които се смятаха за елита на нацията. Не бях обаче достатъчно способен да започна свой бизнес: някои имат дарбата да улавят подходящата възможност и да я използват, други – не. Аз бях обучен единствено да воювам.

Дълго време съпругата ми Наташа трябваше съвсем сама да се товари с осигуряването на семейния бюджет, с който трудно запушвахме дупките. Беше ме последвала в Москва от родния си Сибир с други амбиции, не да се блъска, за да се изхранва, облича и да плаща наем. Тя искаше да се осъществи. Като управител на известна козметична клиника беше жадна за нови преживявания и възможности и се чувстваше притисната от необходимостта да осигурява финансова стабилност. Тя винаги ме е обичала, но не приемаше неспособността ми да се приспособявам към реалностите на живота. Трябваше спешно да намеря решение, не можех вечно да бъда непризнат гений, тъй като рискувах да застраша брака си. На 48 години обаче аз все още не знаех какво да правя.

В края на март 2015 г. излязох от безизходицата благодарение на телефонен разговор със стар приятел от Сибир, когото бях срещнал преди години в една боксова зала. Самурая (това бе бойното му име) беше наемник по убеждения и не можеше да си представи да прави нещо друго, за да изкарва прехраната си. След като навършил възрастта да бъде наборник, той пристигнал в 201-ва дивизия, в планините на Таджикистан, когато бившата съветска република беше раздирана от гражданска война. След като отбил военната си служба, се върнал у дома, но не се задържал там дълго. Войната го зовяла. Щом му се представила възможност, той заминал по договор да се бие в първата Чеченска война, а после и във втората, малко след като се запознахме, в средата на 90-те години. След като окончателно бе напуснал армията, беше работил като телохранител, а по-късно бил нает да ескортира кораби в Аденския залив, където е пълно с пирати. Бяхме се изгубили от поглед за известно време, но в този така критичен за мен момент го намерих отново чрез общи приятели. Именно той ми каза за „компания“, която можела да ми предложи възможност да се върна към първата си професионална любов. Самурая ми даде адреса и датата на среща, организирана за хора, които искат да се включат в редиците на тази „армия“ от наемници. Един корпус тъкмо се сформираше в района на Кубан, Южна Русия. След кратко обясняване с Наташа вече седях на кушетката в един спален вагон, отправяйки се към неизвестното бъдеще. За мен 2015 г. щеше да бележи един повратен момент, връщането в правия път и осъществяването, най-сетне, на една стара мечта.

Тренировъчният лагер за наемни войници на частната компания беше същински мравуняк, без какъвто и да било намек за дисциплината, която цари в армията. Хората тичаха във всички посоки, някои бойци се връщаха на служба след продължителен отпуск, други се връщаха от мисия. Спореше се за най-удобните легла във военните палатки. Всичко беше оставено на самотек и нито имаше кой да дава заповеди, нито кой да ги изпълнява.

Без затруднение минах всички входни тестове и полу-

чих място в основния лагер. Не бях изгубил нищо от уменията си за боравене с оръжия; бях в олимпийска физическа форма, изпреварвайки повечето от хората във взвода при трикилометровото бягане, включително по-млади от мен момчета. За наемници се набираха тези, които умеят да воюват и да понасят физически натоварването. Защото ставаше дума именно за война, както съобщавах на новите попълнения, съветвайки ги добре да обмислят постъпването си на тази работа. По-късно, на бойното поле, нямаше да има милост за онези, които отстъпеха, проваляйки другарите си. Тази крайна откровеност и конкретност ми допаддаше, бях уморен от лъжливи обещания и празни уговорки.

Частната военна компания (ЧВК), която щеше да стане известна с името „Вагнер“ (от бойното прозвище на основателя си), но която помежду си наричахме само Компанията, беше истинска малка армия, в която липсваха само летци, подводничари и ракетчици. Всички останали специалности бяха представени, а кандидатите бяха многобройни. Бях заобиколен от всякакви хора, всеки – със своя история и преживелици. Имаше специализирани наемници, воювали в различни горещи точки, включително в Донбас, които не умееха нищо друго. Имаше сериозни професионалисти, но също и романтици, които искаха най-вече да усетят какво е войната. Някои искрено вярваха, че злите фашисти, дошли от Украйна, от Запада, искат да унищожат рускоезичния свят (както упорито внушава пропагандата) и че трябва да грабнат оръжие в името на патриотизма, с който ни пълнят главите от деца. Други като мен бяха попадали зад решетките и се бяха губили по пътищата на живота. Имаше и такива, които бяха там заради дозата адреналин и парите, защото войната беше техният наркотик и не си представяха да се върнат към спокойния граждански живот. Имаше също истински алкохолизирани се негодници, които се крепяха единствено благодарение на дисциплината в паравоенната част. Всеки имаше своя история, характер, националност и религия, но оттук нататък щяхме да бъдем обединени от занятието ни – наемничеството. Ни-

кой не се питаше какъв е правният статут на Компанията, която ни бе наела. Уравнението беше просто: това беше организация, където уменията ни се ценяха и щяха да бъдат възнаградени. Добре разбирах с какво се захващам: това не беше редовната армия, Компанията излизаше от рамката на закона. ЧВК-тата са забранени в Русия. Официално те не съществуват.

Впуснах се в наемническата си авантюра като обикновен войник. Трябваше да намеря мястото си. Бях заобиколен от мъже, воювали в двете Чеченски войни или в тази в Грузия, или пък участвали във въоръжения бунт в Донбас, много от които имаха повече опит от мен – бивш офицер парашутист, вече на възраст, който никога не бе участвал в битка. Присъединих се към международна част, командвана от един сърбин, с когото се разбирах добре от първите дни в лагера. Волк (Вълка)* ми се стори доста необичаен човек, пък и беше чужденец, което само по себе си бе екзотика. Едва по-късно, когато започнах тренировките и по време на първата мисия, си дадох сметка с известна горчивина, че не всичко, що блести, е злато. Всъщност Вълка беше просто луда глава без всякакъв професионализъм. Едно лайно.

Щом се записах, получих метална плочка с регистрационен номер и оръжие. Учебният процес беше поверен на взводни командири, повечето от които нямаха никакви теоретични познания и разчитаха при обучението единствено на личния си боен опит. Тренировката най-често се свеждаше до обсъждане на начините на действие, без те да се упражняват на практика. За щастие, занятията по стрелба се ръководеха от добър инструктор. Преоткривах отдавна забравени емоции и усещания и се стремях да използвам всяка възможност да възвърна някогашната си сръчност и да усвоявам нови умения. Физически бях във форма въпреки бурния живот, който бях водил. Знанията и уменията

* В ЧВК наемниците често не знаят истинските имена на другарите си, всеки си избира псевдоним и се придържа към него, главно от съображение за конфиденциалност. – *Бел. ред.*